

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 50.—
za pol leta . R 25.—
za četrt leta . R 13.—
za 1 mesec . R 4.50
Za Ljubljano mesечно 4.50

Uredništvo in tiskarna:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 60

Ministrstvo prehrane bo preiskano.

Delovanje socialističnega Bukšega se bo pregledalo.

LDU. Belgrad, 23. februarja. Glavna kontrola je pred nekaj dnevi zapečatila vsa skladišča ministrstva za prehrano in

obnovo zemlje, da bi mogla začeti z njih revizijo.

Za žensko volilno pravico.

Belgrad, 23. februarja. Vlada se že pe-
ča z volilnim redom za občine in za par-
lament. Volilni načrt, ki ga je hotela vsi-
liti bivša liberalno-socialistična vlada je za
ljudske poslance nesprejemljiv. Ni nobene-
ga dvoma, da bodo zahteve ljudskih za-
stopnikov po večini sprejete. Posebno od-
ločno zastopa Jugoslovanski klub načelo
splošne volilne pravice za ženske, ki jih je

liberalno-socialistična vlada s svojim načr-
tom hotela namenoma prikrajšati. Novi
načrt bo kmalu gotov in bo parlament 1.
marca že razpravljati o njem. Močno za-
slombo imajo zastopniki ljudstva pri svo-
jih zahtevah v številnih in odločnih reso-
lucijah, ki jih sklepajo shodi po Sloveniji v
prilog pravične volilne pravice tudi za
ženske.

Nov ultimatum entente Jugoslaviji.

LDU. Belgrad, 23. februarja. Franco-
ski in angleški poslanik sta včeraj ponovila
ultimatum zaveznikov, vendar to pot brez

roka, zahtevajoč od naše vlade, da se od-
loči, ali sprejme kompromisni predlog
Lloyd Georgea ali londonski dogovor.

Židje med nami.

Pisali smo že večkrat o nevarnosti,
ki nam preti od židovstva. Kamnik je za
nas velik opomin, kam smo prišli pod biv-
šo vlado liberalcev in socialistov.

Danes imamo drug slučaj, ki kaže,
kako krčevito se židje drže naše grude, ko
so enkrat tu. Na Selu pod Ljubljano stoji
kemijska tovarna. Vodi jo žid. O tem smo
prejeli naslednji dopis od strani, ki je za
nas popolnoma verodostojna.

Na Selu je kemijska tovarna, katero
vodi nemško-poljski žid dr. Frucht, ki je
postal pod paševanjem dr. Žerjaviča
mogočen, oblašten. — Kot nenadomestljivi-
va strokovna moč je prijedal že tako da-
leč, da stoji tovarna že nad tri mesece, ne
da bi skrbel za surovine, kajti premoža
leži na kupih nad 200 vagonov, a ga je
vsak dan manj. Toda kdo bi se brigal za
tovarno, saj itak vleče masno plačo, ko-
nje ima na razpolago, da se
giganti kočiji posmehuje nam občanom.
Mož ima močno zaslonbo za seboj in
pridno skrbi za razširjanje židovske kolo-
nije, kajti po prevratu je sprejel v tovarno
tudi svojega svaka žida Hirschmana s
celo družino. Tu imajo sedaj prosto sta-
novanje, kurjavo, svečavo, mleko. Ni hu-
dinja, da bi se jim na tak način v Jugosla-
viji ne dopadlo. Kot zvestega slugo si je
pridobil prej zagrnjenega Nemca, ki ni
hotel znati niti besedice slovensko, sedaj
pa pravi, da je največji Jugoslovian. To je
gospod Nesmann. — Ta židovska trojica
dela sedaj lepe kupčije na debelo. Izvo-
zili so — kakor je znano — pod slavno
vlado dr. Gregorja Žerjava okoli 400 va-
gonov svinca z izvoznici za Švico. To-
ga blago je šlo v Nemško Avstrijo in je
ta trojica pri tem zaslužila malenkost 7
milijonov kron. V tovarni se še vedno so-
piri edino zveličavna nemščina. Sedaj trde
gospodje, da so Poljaki, čeprav so bili
prej vedno Nemci.

Dr. Žerjav je te žide stalno podpiral,
vkljub temu, da je v naši domovini dobili
posobnih kemikov, Sicer pa gosp. Frucht
itak ne vodi sam tovarne, čeprav si je
znal dati viden, da je nenadomestljivi v Vla-
da naj počisti razmere; kajti skrajni čas
je. Če gredo ti židje od nas, revni ne bo-
je. Šli, ker so si pridobili lepe vsote, ka-
kor smo videli. Saj tam, kjer imamo moč,
skrbimo, da ne bo žid izpodrival naših lu-
dij. Menda vendar še nismo v Judoslaviji!

Parlament 1. marca.

LDU. Belgrad, 23. februarja. Presbiri
ministrstva za zunanje posle doznava, da
bo sklicana prva seja začasnega Narodne-
ga predstavništva za ponedeljek 1. marca
1920.

Proti vojnim krivcem.

LDU. Amsterdam, 23. febr. (DunKU.)
Pariški poročevalec lista »Times« poroča,
da so zastopniki zaveznikov v Parizu v
vprašanju vojnih krivcev sklenili, da bodo
Anglija, Francija in Belgija od Nemčije

najprej zahtevali obsodbo 15 nedvomljivih
vojnih krivcev. Vse dokazilno gradivo se
bo predložilo nemškemu sodiščem, pred ka-
terim se bo zaslilo tudi veliko število
prič iz zavezniških držav. Ako se Nem-
čija pri tej preizkušnji svoje dobre volje
ne bi izkazala, bi se zavezniški posluzili
prisilnih odredb.

Razsodišča za vojno škodo.

LDU. Belgrad, 23. februarja. Oddelek
za vojno odškodnino v ministrstvu za pra-
vosodje je dovršil svoje priprave za raz-
sodišča, ki bodo ocenjevale vojno škodo.
V nekaj dneh bodo razposlane prijave za
oceno škode, povzročene v vojni, vsem, ki
so med vojno bili materialno oškodovani.

Delavska organizacija v Ame- riki.

LDU Washington, 23. februarja. (Dun.
KU.) Voditelj delavske stranke v Minnea-
polisu Mitchel je izjavil, da mora narodna
delavska stranka postati politična. Pred-
sednik delavske skupine Gompers pa je
odsvetoval ustanovitve politične stranke,
ker bi mogla škodovati. Pomagalo bi se s
tem samo onim, ki streme po zatiranju
delavskih slojev. — Ta največja delavska
organizacija v Ameriki ni socialistična.

Londonska konferenca.

LDU London, 23. februarja. (DunKU
— Brezžično.) »Morning Post« poroča o
londonski konferenci, da se pred povrat-
kom Millerandovim ne bodo storili nobeni
temeljni sklepi. Dosedanji sklepi se torej
ne smejo smatrati za končnoveljave. Mo-
goče je, da se ugotovi Venizelosovi želji po
polotoku Gallipoliju, da pa zato ozemlje
južno od Smirne ne pripade Grški. Lon-
donska konferenca bo po mnenju strokov-
njakov trajala še najmanj 14 dni.

Poljske manifestacije v Teši- nju.

Spopad med Poljaki in ententnim voja-
štvom.

LDU Tešin, 22. februarja. (ČTU) En-
tentna komisija za ljudsko glasovanje na
tešinskem ozemlju je prepovedala vsako
manifestacijo in demonstracijo ter zboro-
vanja, zlasti pa sprejeme z zastavami, zna-
ki in godbo. Kljub tej prepovedi so Poljaki
danes popoldne priredili manifestacijski
spreved po glavnih ulicah mesta. Nosili
so tudi zastave in različne znake. Ententno
vojaštvo je obkolilo manifestante in fran-
coski major De Fromont, član ententne
komisije, je nagovoril množico. Med govo-
rom so demonstranti poizkušali prodrati
vojaški kordon, pri čemer je bil ranjen
francoski častnik. Vseled pritiska množice
se je vojaštvo moralo končno umakniti.
Okrog 16. ure se je množica polagoma raz-
kropila.

Širite „Večerni list“!

Socialno zavarova- nje.

Italija je dobila svoje socialno zava-
rovanje. Dne 1. januarja letos je stopil v
Italiji v veljavo zakon, ki uveljavlja obvez-
no zavarovanje za starost in onemoglost.
Zavarovanju niso podvrženi le obrtni in
industrijski delavci, marveč tudi kmetstvo
delavstvo, koloni (najemniki) ter zasebni
uslužbenci, ki imajo manj kot 350 lir me-
sečne plače, posli, ribiči in zasebni učite-
lji. Vsega skupaj je podvrženih zavarova-
nju okrog 10 milijonov ljudi, med temi tri
milijone žensk. Prispevke za zavarovalnino
bodo plačevali v enaki meri delavci in de-
lodajalci. Mesečni prispevek je enak eni
celi enodnevni plači delavca. Zavarovanci
so razdeljeni v šest plačilnih razredov.
Pravico do pokojnine imajo vsi delavci, ki
so dovršili 65 let in vsi pohabljeni in ob-
nemogli. V nekaterih težjih strokah je ta
doba znižana na 60. leto.

S tem je Italija v socialni zakonodaji
stopila velik korak naprej. Doslej so v Ita-
liji imeli vpeljano le zavarovanje za slučaj
nezgod ter zavarovanje porodnic. Toda
med vojsko se je zavarovanje zoper nezgo-
de raztegnilo tudi na kmetijske delavce.

To pa še ni vse! Dne 1. januarja je
stopilo v veljavo tudi zavarovanje zoper
brezposelnost. S tem činom je v Italiji do-
sežen nov socialni napredek, nova posta-
va, ki je za delavstvo nepopisne važnosti.

Zavarovanje zoper brezposelnost, za-
varovanje za slučaj bolezni, zavarovanje
za starost in onemoglost — to je želja in
zahteva tudi našega delavstva že dolgo
časa. In v svojo veliko sramoto moramo
priznati, da je Jugoslavija danes ena naj-
bolj nazadnjaških držav v tem oziru. O so-
cialnih postavah je komaj malo sledu med
nami. Še tiste, iz Avstrije prevzete posta-
ve, se zanemarijo in pozabljajo.

Veliko krivdo na teh razmerah nosi
naša socialna demokracija. Pitala je de-
lavstvo s kulturnim bojem, pasla ga s so-
vrstvom do krščanskih delavskih organi-
zacij, za pravo socialno delo pa se ni bri-
gala. Ko je došla v Belgradu in v Ljubljani
na vlado, ni od njenih zastopnikov v vladi
izšlo nič, kar bi odgovarjalo najnujnejšim
zahtevam delavstva.

V Nemčiji imajo postavbo o obratnih
svetih, v Avstriji delavsko zbornico, nov
poselski red, v skrahirani Italiji starostno
in brezposelno zavarovanje. Pri nas pa
hujskanje, preganjanje krščanskega dela-
vstva, verižništvo, splošno nezadovoljnost
in vlado bank.

Tako se je socialna demokracija pri
vsem delavstvu izkazala nezmožno, da kaj
koristnega ukrene za delavstvo. Že pred
pol letom bi se v Belgradu moralo vršiti
delavsko posvetovanje za zavarovanje de-
lavstva. Skliceval je to posvetovanje naš
tovariš Gostinčar, ki je bil do avgusta mi-
nister za socialno politiko. Prišel pa je
socialist Korač, posvetovanja ni bilo in za-
varovanja še manj. Pod njegovo vlado je
zaspal vse delo za socialno zakonodajo.

Če se socialistično časopisje sklicuje
na socialno zakonodajo, ki jo vrše sociali-
sti v drugih državah, bi jim svetovali, naj
bi se po zgledih drugih tudi sami ravnali.
Povsod so pri socialni zakonodaji sodelo-
vale tudi krščanske organizacije. Pri nas
pa so hoteli krščanske organizacije od
dela odriniti in ubiti, sami pa niso znali
ničesar ustvariti.

Zato delavstvo pričakuje od novega
ministra za socialno politiko, ki sicer ni
naš mož, da bo imel več smisla za delavske
potrebe kot pa ga je imel socialist Korač.

Prodiranje boljševikov.

LDU Moskva, 23. febr. (DunKU —
Brezžično.) Frontno poročilo z dne 22. fe-
bruarja: Dne 21. t. m. ob eni je 154. peš-
polk rdečih čet dospel v mesto Arhangelsk
v oklopnem vlaku, poslanem mu naproti
po delavstvu iz Arhangelska. Plen je ne-
pregleden. Poveljnik general Miller je po-
izkusil pobegniti na ledolomu. Za njim so
poslali drug ledolom v svrhu zasledovanja.
Na levem bregu Dnjestra pri Tarispolu so
ujeli 2600 mož, med njimi 300 častnikov,
ki so bili že na desnem bregu, pa so jih
Rumuni s streli iz topov po gnali nazaj.

Politične novice.

+ Ustavljen izvoz 1000 vagonov ko-
ruze. Trgovinski minister dr. Kramer je
še 18. t. m. dal dovoljenje, da se izvozi
1000 vagonov koruze v tuje države. Nova
vlada je na svoji seji dne 21. t. m. prekli-
cala.

+ Beg koruptnih uradnikov. Med vla-
do liberalcev in socialistov se je vrinilo v
državno službo polno liberalno in sociali-
stično mislečih ljudi, ki niso delali druge-
ga ko korupcijo ter s tem spravljali vse
uradništvo ob dobro ime. Ko je prišla se-
daj nova vlada, ki bo pometla s korupcijo,
beže ti ljudje iz svojih uradov, ko miši, če
spusti na nje dobro mačko. To bo za dr-
žavo le dobro, če se reši teh »državo ohra-
njujočih« elementov.

+ Demokrati izstopajo iz državne slu-
žbe. Poverjenik za Banat, Bačko in Bara-
njo v ministrstvu za notranja dela in na-
čelnik oddelka za Vojvodino v istem mi-
nistrstvu dr. Jakšić je skupno z vsemi voj-
vodinskimi velikimi župani in občinskimi
predstojniki z županskimi pravicami izsto-
pil iz državne službe. — So si gospodje
pač že dovolj denarja pridobili, da bodo
sedaj lahko brez služb imenitno živeli.

+ Za hrvatskega bana je imenovan
dr. Matko Laginja. Včeraj je že pre-
vzel svoje posle.

+ Terorizem čeških svobodomislicev
proti katoličanom. Češki framacioni so bili
vzglede našim demokratom. Hoteli so izva-
jati tudi volitve po vzorcu čeških liberal-
cev, kapitalistov in socialistov, da bi sti-
snili katoličane. Posebno kruto postopajo
na Slovaškem. V češki narodni zbornici je
podala slovaška ljudska stranka interpela-
cijo radi preganjanja politične svobode na
Slovaškem. Cela vrsta shodov v zemlinski
župi je bila prepovedana, drugod so vojaki
razbili shode ljudske stranke. Minister za
Slovaško, dr. Šrobár se je na shodu svoje
stranke izrazil: »Slovaško ljudsko stranko
bomo z vsemi silami in z vso vehemenco
preganjali. Na Slovaškem bodo krvave vo-
litve.« Pri debati o tej zadevi je prišlo v
zbornici do burnih prizorov. Zanimivo je,
da celo židovsko-svobodomiseln »Tribu-
na« priznava: »V resnici ne moremo trditi,
da je današnja Slovaška vzor politične svo-
bode in res nečemo zanikati, da ima ljud-
ska stranka v marsičem prav. Politika, ki
jo vodijo na Slovaškem, gotovo ni najlepša.
Ljudska stranka trdi, da so Šrobárovi pri-
vrženci v neznatni manjšini; če je temu
tako, potem je gotovo vladna politika, ki
vede nujno h konfliktom s katoliškimi Slo-
vaki, najbolj mizerna, ki jo je mogoče de-
lati na Slovaškem. Tu je treba več čuta in
takta, — tega ni. Moramo videti pred se-
boj celo Slovaško in ne samo eno stranko
(najmanjšo!) in vsakdo, ki vodi politiko
proti katoliškemu ljudstvu na Slovaškem,
se pregreši na republiko.« — Tako na Če-
škem! Lahko si mislimo, kako bi bili de-
lali gg. Žerjav in Pribežević pri nas, ko
bi ne bili odleteli ko suh list.

+ Nemško ženstvo proti prostituciji.
Vse ženske poslanice v nemškem parla-
mentu brez razlike strank so vložile skup-
en predlog za odpravo reglementirane
prostitucije. Razen v tem vprašanju nasto-
pajo ženske poslanice solidarno tudi v
mladinskem skrbstvu. Tu imamo najlepši
zgled o velikem pomenu ženske volilne
pravice: z ženskami pride v zakonodajne
zbore navdušena, enotna armada, katere
cilji niso politični uspehi, moč in oblast,
ampak bramba slabejših, človekoljubne
naprave, socialne reforme. Kdor je proti
ženski volilni pravici, je sovražnik social-
nega in kulturnega napredka.

+ Zasledovani mažarski komunisti. Z
Dunaja poročajo, da je pred nekaterimi
tedni zaradi ropa na komunistu Schoennu
na Dunaju aretirani mažarski poročnik Kis
izpovedal pri zaslišanju v obsežni prizna-
vi, da so odpravili in umor izvršili na Du-
naj komandirani mažarski častniki na po-
velje vrhovnega armadnega poveljstva
Horthyja in s pripomočjo dunajskega ma-
žarskega poslanstva. Nadalje je izpovedal
Kis, da so bile z ogrskega komandirane
na Dunaj cele častniške stotnje, katerih
glavna naloga je bila, nadzorovati na Du-

naju živeče ogrske begunce, jih aretirati na mažarsko povelje ter jih odvesti na Mažar-
kko; za to delovanje da sta vedela Horthy
kakor tudi legacijski svetnik Matyasow-
szky.

— Mirovna pogodba med Rusi in An-
gleži. Ljudski komisar za zunanje posle
Čičerin je angleškemu zunanjemu ministru
lordu Curzonu poslal brezično poročilo, v
katerem mu naznanja pogoje sovjetske
vlade za ustavitve sovražnosti v severnem
delu Rusije; dodal je, da je enaka brzjojav-
ka poslana Litvinovemu. Po tej brzjojavki
se morajo ta ozemlja nemudoma predati
sovjetski vladi s karelskim in murmanskim
ozemljem vred, kakor tudi obrežne pokra-
jine do meje, ki je leta 1914 obstajala med
Rusijo na eni strani in Norveško in Finsko
na drugi strani. Čete morajo oddati vse
orožje in strelivo, častnikom in moštvo
prej takojmenovane ruske vlade se zago-
tovi življenje in prost odhod iz sovjetske
Rusije.

Dnevne novice.

— Pogreb dr. Petra Rogulje. V nedeljo
se je v Sarajevu vršil na zelo lep način
pogreb dr. Petra Rogulje.

— Umrl je v Somboru v Bački urad-
nik žitnega zavoda za Slovenijo, g. Hugo
C a s a g r a n d e. V službi se je prehladil
in podlegel zahrbtni influenci in pljučnici.
Truplo pokojnika, ki zapuščala žalostno so-
progo s številno deco, so prepeljali v Ljub-
ljano. Pogreb se bo vršil danes popoldne
iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopali-
šče pri Sv. Križu. Vsej cenjeni obitelji
naše iskreno sožalje! Pokojniku naj sveti
večna luč!

— Pri zamenjavi bankovcev bosta že
pojavljene zavodov sodelovali tudi
Češka banka Union, podružnica v Ce-
lju in Zadruga zveza v Celju.
— Predsedstvo delegacije ministrstva fi-
nanc za Slovenijo in Istro v Ljubljani,
dne 23. februarja 1920.

— Resna beseda staršem! Dan za
dnem lahko gledamo na lastne oči, kaj
dela žganje. Najhuje pa je, če se žganje
daje otrokom. Znani so kraji, kjer je žga-
nje silno razširjeno. Ondotnim otro-
kom se na licu in očeh pozna, da so ro-
jeni od očeta ali matere, ki jim je smrd-
ljivi šnops vsakdanja pijača. Slabotni so,
bledi, suhi, malo nadarjeni, leni, razpo-
sajani, brez sramu, malomarni za vse do-
bro in plemenito, radi kljubujejo in se pre-
tepajo. Ko izstopijo iz šole, postanejo sa-
mi šnopsarji, sodnije in orožniki imajo ž
njimi vedno opraviti. Poznamo več šol,
kjer so učitelji dognali, da je izmed 100
otrok 90 že pilo žganje in bilo pijanih. In
če vprašate otroke, kdo vam je dal žganje,
se odgovor navadno glasi: oče ali mati!
Torej ste vi starši, najhuji zapeljivci last-
nih otrok, grobokopi njihove sreče! Zgo-
dilo se je celo, da so v šoli otrokom do-
povedali, kako škodljivo je žganje in otro-
ci so se doma potem branili piti žganje,
pa so zato bili tepeni! Neverjetno,
pa žalibože, resnično. Dobijo se celo ma-
tere, ki že dojenčkom dajejo žganje, »da
so bolj tihi in rajše spijo.« Pomislite ven-
dar, kaj delate! Če je žganje škodljivo od-
raslemu človeku, je še tembolj otroku. Če
dajete otrokom žganje, jim škodujete na
trojni način: 1. S tem že otroka navadite
na alkohol, na pitje, in to je prava pot,
da iz otroka postane pijanec. Nikar se
potem ne čudite, če bo pozneje kot mla-
denič vse zapil in lastne starše pretepal.
Sami ste ga spravili na pot pijančevanja.
2. Žganje škoduje otroku telesno, zaosta-
ja v rasti, postane slabokrvn, primejo se
ga hitro različne bolezni, svoje žive dni
bo vlačil seboj slabotno telo, zastuplje-
no po šnopsu. 3. Ker žganje najhuje zdelo
možgane, postane otrok slaboum, za-
bit in nagnjen k raznim hudodelstvom in
gdim pregreham. Otrokom tedaj nikdar in
nikoli ne dajati žganja!

— Organi verižniškega urada so za-
plenili v Metliki 3 konje.

— Vlomil in tatvino v Kočevju so po-
stale jako pogostne. Pred par tedni so zlo-
činci odnesli nekomu trgovcu na Glavnem
trgu manufakturnega blaga v vrednosti
do 30.000 K, minuli teden pa so vlomili v
prodajalno usnja in čevljev ter pri dveh
hišah — ena je sredi mesta — pokradli
perutnino. Niso jih niti zasačili, niti jim
prišli na sled tem roparjem. — Vrtu sester
usmiljenk poleg premogovnika so pobili s
kamenjem veliko šip pri evetličnjaku, iz-
ruvali in pokradli mnogo sadnih drevesc
ter polomili in zvrli močno železno vrtno
ograj. Surovo nad surovost, a ni ga, ki
bi jo zadrževal. Radovedni smo, kdaj se
bo posrečilo oblastem dobiti to tatinsko so-
largo v roke ter upostaviti javno varnost,
ki je sedaj na prav nizki stopinji.

— Kurzi vojnega posojila v Avstriji.
Dne 16. t. m. je uradni list dunajske borze
prvič objavil kurze vojnih posojil, ki so bili
naslednji: 1. vojno posojilo 87½ K, 2. voj-
no posojilo 68 K, 3. vojno posojilo 62½ K,
4. sedemletno vojno posojilo 67½ K, 4.
amortizacijsko vojno posojilo 65½ K, 5.
petinpolletno vojno pos. 69½ K, 5. amor-
tizacijsko vojno posojilo 65½ K, 6. deset-

letno vojno posojilo 66½ K, 6. amortiza-
cijsko vojno posojilo 65½ K, 7. 8¾ letno
vojno posojilo 66½ K, 7. amortizacijsko
vojno posojilo 65½ K, 8. odpovedljivo voj-
no posojilo 68½ K, 8. amortizacijsko vojno
posojilo 68 K. Na borzi je bilo nekaj zani-
manja za te papirje, posebno za 1. vojno
posojilo, ter so jih pokupili za več milio-
nov kron.

— Zvišana poštnina. V ministrstvu za
pošto in brzjojav se pripravlja načrt o po-
višanju notranje poštarine za 100 %. To
odredbo so do sedaj izdale skoro vse dr-
žave v Evropi. — Dalje se poroča: Ker se
mednarodni obračun za brzjojavno službo
vrši v francoskih frankih, je ministrstvo za
pošto in brzjojav z ozirom na neurejene
valutne razmere v Evropi sklenilo, da se
od 1. marca dalje pristojbine za brzjojavke,
namenjene v inozemstvo, računajo v fran-
kih, in sicer po tečaju dva dinarja za en
frank.

— Gospodarsko delo krščanskih žen-
skih organizacij na štajerskem. Na štajer-
skem snujejo krščanske ženske organiza-
cije po trgih in mestih skupne prodajal-
nice, v katere oddaja svoje pridelke orga-
nizirano kmetijsko žensstvo. Tako se ustvar-
ja neposredna trgovska zveza med mestni-
mi in kmetijskimi ženskimi organizacijami
in izključuje vmesna kupčija.

Ljubljanske novice.

lj Seja Nove založbe bo danes ob 6.
uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni, III.
nadstropje. Pridite vsi!

lj Dramatična šola na Ljudskem odru.
bo danes ob 8. uri zvečer.

lj »Krivoprišežnik«, narodno igro upri-
zori Sentiakobsko prosvetno društvo v
Ljudskem domu v nedeljo, dne 29. februa-
rja. Vstopnice se dobe v trgovini g. Češ-
novar, Stari trg št. 16. K obilni udeležbi
vljudno vabi odbor.

lj Mila zima in ljubljanska kopališča.
Delavec nam piše: Čudno se zdi človeku,
da nima prilike, kopati se. Enkrat so ko-
peli zaprte radi pomanjkanja premo-
ga, drugi pa radi popravila. Med vojno je
manjkalo mila, sedaj pa premo-
ga ni menda tudi vode. Voda je vedno mrzla, od-
piraj pipico za toplo vodo še tako odločno.
Sicer je zima mila, a milejša bi še morala
biti, da bi se hodili lahko kopat v Mestni
log. To bi bilo bolje, ker bi se lahko kopali
brezplačno, magari cel dan. Ali pa naj se
razglašijo kak vladni razglas, da je vpeljana
nova moda za telesno umazanost. Hodili
bomo moderno-umazani. Vendar bi bilo
najbolje, enkrat poskrbeti, da se bomo
lahko kopali vsaj ob nedeljah, ko smo
prosti službe. — S. A.

lj Avtomobil ukradla. Šoferja pri le-
talski stotnji v Sp. Šiški Bartoniček z Du-
naja in Filip Rakovec iz Železne kaplje
sta koncem lanskega leta prodala vojaški
avtomobil, vreden do 200.000 K in pobeg-
nili na Koroško, kjer so ju pa prijeli.
Ljubljansko porotno sodišče jima je za to
delo prisodilo: Bartoničku 6, Rakovcu
pa 3 leta težke ječe.

lj Amerikanca okradel. Pred ljublan-
sko poroto se je moral danes zagovarjati
24letni Ivan Hlebe iz vodnjanske občine
v Istri, da je na ljubljanskem kolodvoru
ukradel iz Amerike vrnivšemu se Lavri-
ču 2 kovčega z vrednostmi do 18.000 K.
Hlebe je ves čas tajil in o celi stvari ni
hotel ničesar slišati, dasi so ga Lavrič in
priče natančno prepoznale in so našli na
njem in pri njem ukradene stvari. Priča
Tušar je izpovedal, da je bil Hlebe že pri
vojaki na glasu, da je tatinskih prstov.
Sodišče je obsodilo Hlebeto na 2 in pol
leta težke ječe.

lj Tatvina pri Gričarju in Mejaču. Ne-
davno so prišli v Ljubljani na sled večji ta-
tinski družbi mladih fantov. Eden teh —
17letni Ignacij Pirnat iz Zg. Šiške, je bil
vajenec pri tvrdki Gričar in Mejač. Imel
je 100 K mesečne plače. Za »prijateljek«
je začel krasti obleko in prodajati. Vsega
je ukradel, kakor je priznal, za 14.030 K
obleke, za katero je dobil 4000—5000 K.
Te dni je stal radi tega pred porotnim so-
diščem, ki mu je prisodilo 1 leto težke
ječe.

lj Radi prostitucije so na policiji obso-
dili Angelo Štrukelj v 14dnevni zapor,
pred sodiščem se bo pa morala zagovar-
jati, ker se je v hotelu »Tivoli« vpisala za
»Mareš«.

lj Mali grešniki. Državni varnostni or-
gani so aretirali Franca Cerarja, ker je
pijan beračil v Vegovi ulici; dalje so za-
pri Josipa Pustodenska, ker veriži in kup-
čuje z blagom sumljivega izvora.

lj Na račun verižniškega urada se je
hranila Ljubljana cel teden, ker je vnov-
čevalnica za živino poklala zaplenjeno ži-
vino, meso pa razprodala. Zanimivo je,
kako zvito da delajo tihotapci, ki izliho-
tapljajo živino preko demarkacijske črte.
Zaplenjena živina se prodaja na javni
dražbi in pokupijo jo navadno zopet tihotapci.
In zgodilo se je zadnje tedne v res-
nici, da je bil neki konj tam pri Cirknici
petkrat zaplenjen in zdaj se ne ve, kje da
kateri imajo tihotapce čez, »ker je pri
teh zvutih ptičkih vse moč«.

lj Zopet vlom. Dne 22. februarja oko-
lu 6. ure zjutraj je bilo vlomljeno v trafiko
Jožeta Križnarja v Jeranovi ulici. Vlo-
milci so odnesli blaga v vrednosti 351 K;
vlomili so z močnim železnim orodjem.

lj Tatvine. Siv oltarni prt je bil ukra-
den v cerkvi sv. Antona na Viču; v prt
so vtikane cvetice. — Obleka, vredna 1500
kron je bila ukradena Mariji Sitarjevi na
Trnovskem pristanu. — Suknja, vredna
1500 kron, v kateri je bilo 400 do 500 K
denarja, je bila ukradena Vinku Magistru.
— Znani tat Jernej Črtanec, ki sedi v
zaporu, je izvalil Alojziju Vehovcu iz Tr-
zina 188 klobas. — Črn suknič je bil
ukraden Vodnikovemu delovodji Mihu
Puhu.

lj Kaj se zgodi, če godec ne posluša
ukaza varnostne straže. Nekemu go-
dca, kateri ni hotel prenehati igrati s harmo-
niko, kakor mu je zapovedal organ držav-
ne varnostne straže, so na policiji naložili
200 kron globo.

lj Posesniki vrtov se opozarjajo na
razglas mestnega magistrata glede pokon-
čavanja gosenic, rjavih broščev itd., ki je
nabit na mestni deski.

lj Glasbena Mafica. V petek, dne 5.
marca t. l. bo v Ljubljani v narodnostnem
in glasbenem oziru veleznimiv in pomem-
ben koncert medimurskih narodnih pesmi.
Pevski zbor iz Macince priredi pod vod-
stvom svojega župnika Ignacija Lipnjak v
veliki dvorani hotela Union »Medimurski
večer«, na katerem se bodo pele izključno
jugoslovanske narodne pesmi iz Medimurja.
katere je nabral in harmoniziral župnik
Vinko Žganec. Isti zbor, broječ 48 kmet-
skih fantov in deklic, je lani z velikim
uspehom iste pesmi pel v dvorani hrvat-
skega konservatorija v Zagrebu. — Pred-
prodaja vstopnic se že te dni prične v tra-
fiki v Prešernovi ulici.

lj Izgubljen klobuk. Kdor je izgubil
včeraj na sestanku v Jugoslovanski ti-
skarni v III. nadstropju klobuk, naj pride
ponj na uredništvo »Slovenca«.

Razne novice.

r Dansko sirovo maslo v Ameriko.
Nedavno je prinesel neki angleški list po-
ročilo iz Novega Yorka, da ljudje kar str-
me nad dovozom 150.000 funtov danskega
sirovega masla in nad obvestilom, da so
nadajne lad e z živčevim iz Evrope že na
potu. Amerikanska skladišča so neki do
samih streh polna živil. V novyorskški dr-
žavi je baje po skladiščih 20 milijonov fun-
tov sirovega masla, dočim ga je bilo lan-
sko leto v ondnotnih skladiščih samo 12 mi-
lijonov funtov. Omenjeno sirovo maslo je
določeno za evropski trg in ga samo zato
ne pošiljajo naravnost tja, ker Evropa ne
more plačati ameriškanskih cen z ondnotno
visoko denarno velavo.

r Po 24 letih Pred 24 leti je bilo ita-
lijanski obitelj Marion, bivajoči v neki
vasi blizu Tulona, ukraden 4 letno dete.
Odnela je bila dete neka ciganka, za ka-
tero se je izgubila vsaka sled. Pred ne-
davnim je eden Marionijevih sinov potoval
z železnico v okolici Tulona. V vlakcu je
pripovedoval ta slučaj večji družbi, pri
kateri se je nahajal tudi neki 30 letni mla-
denič, ki mu je bil zelo podoben. Ta mla-
denič je povedal, da je tudi njegova mla-
dost zelo skrivnostna. Imel je roditelje, iz-
gubil jih, ima še samo en spomin na nje,
pa je pokazal družbi nekaj medaljon. Ma-
rioni je pogledal medaljon, vstrepetal in
začel obemati in poljubljati neznanca. Po
24 letih je spoznal svojega brata, od kate-
rega je bil za 6 let starejši, po medaljonu,
katerega je mlajši brat nosil krog vratu.
r Tri milijone kron za eno knjigo. Iz
Londona poročajo listom: Na neki tukaj-
šnji dražbi knjig je bilo prodano Shakes-
peareovo delo »Venus in Adonis« iz l. 1500
za 15.000 funtov sterlingov, (t. j. približno
3 milijone kron).

r Moda 1920. Listi prinašajo poročila
o modi, ki so jo za leto 1920 določili ele-
gantnemu in neelegantnemu svetu pariški
modni umetniki in spekulanti. V nasprotju
z dosedanjim ohlapnostjo bluz se bo v bo-
doče obleka tesno oprijemala zgornjega
dela života, v bokih pa se jasno kaže po-
četek oblike »zvona«. Najnovejša moda je
torej zelo podobna modi iz l. 1830. Nevar-
nost, ki preti od te nanovo vpeljane mode,
je v tem, da bi se utegnili z njo vdomečiti
zopet trdi steznik zlokobnega spomina.
Proti temu naj bi se pravočasno oglašili
zdravniki in umetniki ter telovadne orga-
nizacije.

r Slikar v aeroplanu. Prvi slikar, ki
je slikal v zraku, je angleški kapitan A.
Cooper. Vzel je vse slikarske potrebščine
s seboj v aeroplan ter je slikal med po-
letom kraje iz ptičje perspektive. Njegova
največja slika je pogled na Edlnburg, na-
rejena v višini nekaj sto metrov. Angleški
muzej je kupil nekatere njegove slike za-
radi njih historične vrednosti. O njih
umetniški vrednosti pa niso zapisali niti
besedice.

r Brežična telefonska zveza med
Angleško in Ameriko. »Achtuhr-Abend-
blatt« poroča iz Londona: Ravnateljstvo
Marconijevega društva javlja, da bo brez-

žična telefonska zveza med An-
Ameriko v najkrajšem času pri-
činstvu. Vsi tehnični zadržki so že
gani. Telefonska taksa bo jako majna
bo iznašala menda samo en šiling za mi-
nuto.

r Mednarodna letalna tekma. Iz Vas-
hingtona poročajo: Aeroklub Združenih
držav je razpisal tekmo za letala. Udeležiti
se je bodo letalci 18 držav. Darila so že
zagotovljena v skupni vrednosti več ko
100.000 dolarjev. Proga je naslednja: New-
york — Pernambuko — Angleska — Skandi-
navija, Irska — Novi Fundland — Portland —
Boston.

r Nova demantova polja so odkrili v
južnozpadni Afriki. Glas o neizmernem
bogastvu se je raznesel po svetu in v ome-
njene kraje hite ljudje od vseh štirih ve-
trov, hoteč obogateti čez noč. Brez pre-
misleka zapuščajo svoja posestva in drve
za bleščeco se nadeje v daljne neznane
kraje.

r Proti postopanju in lenobi priprav-
ljajo na Laškem novo sredstvo. Poslanci iz
Lombardije so podali v italijanskem parla-
mentu predlog, da bi bilo v Italijanih po-
stopanje podvrženo jako velikemu davku.
Kdor ne bode delal v trgovini, obrti, na
polju, v oskrbovanju itd., ampak bo živel
samo od svojih dohodkov, bo moral odsto-
piti polovico svojega premoženja državi.
Vlagati denar v kupčijska podjetja se ne
bo imelo za delo. Ljudje brez opravila mo-
rajo biti pridelnjeni kakšnemu koristnemu
delu. Kdor se bo branil vsakršnega dela,
bo iztiran iz dežele. Osebe, katere bodo
zdravniki spoznali za nesposobne za delo
in invalidi bodo nastanjeni v zavetiščih.

r Skrivnostna soha. V indijskem od-
delku londonskega Viktoria and Albert
Museum je sedem čevljev visoka iz lesa
izrezljana Buddho soha, ki po trditvi
bivše lastnice prinaša nesrečo. Od onega
časa, ko je prišla ta soha v posest ene
gospe, hčere kapitanove, ki je dobil soho
v l. 1835. v Birmi, je postala nje hiša polna
vsakršnih strahov in da bi že enkrat imela
mir, jo je morala spraviti iz hiše. Ko je ka-
pitan peljal soho v Evropo, je nastal pred
Liverpoolom na ladji požar. Babijska
posadka je vrgla Buddho v morje. Ogenj
so pogasili in srečno pristali. Čez tri tedne
so na waleškem obrežju dobili Buddho, in
je prišel spet v kapitanove roke, ki ga je
po smrti zapustil svoji hčeri. In odslej je
bila nje hiša pod vplivom skrivnostnih pri-
kazni, da je bilo vseh domačih strah in
groza. Po besedah domačih poslovc, je sto-
pil Buddha vsako noč s svojega podstavka
in šel iz hiše. Prijatelji te družine so tr-
dili, da jih soha preganja s srepim pogle-
dom in da se včasih giblje. Lastnica je
bila že vsa izmučena zaradi svojega in tu-
jega strahu, pa je sklenila, prodati soho
muzeju. Tam pa se soha baje prav vzorno
obnaša. — Ob podobnih okoliščinah je po-
stal kenningtonski muzej lastnik neke dr-
ge krasne sohe iz slonovine. Bila je last
lade Dorothyllvilove, ki je trdila, da je
preganja nezgoda za nezgodo, kar ima so-
ho v hiši. — Kakor je videti, je babijska
nost prav dobra za muzejske zbirke.

Narodno gledališče.

Opera.

24. februarja, torek, Netopir. Abon. E.
25. februarja, sredo, Mignon. Abon.
B/2.

26. februarja, četrtek, Rigoletto, delav.
pred. Abon. izven.

27. februarja, petek, Rusalka. Abon.
E/2.

28. februarja, sobota, Netopir. Abon.
C.

29. februarja, nedelja, Prodana neve-
sta. Abon. izven.

Drama.

24. februarja, torek, zaprto.
25. februarja, sredo, Beneški trgovec
(v prid Udruženja igralcev). Izven ab.

26. februarja, četrtek, Brezdno (ura-
niška predstava). Abon. izven.

27. februarja, petek, Na dnu. Abon.
izven.

28. februarja, sobota, Kristalni grad.
Abon. E.

29. februarja, nedelja, popoldne, Pe-
pelka. Abn. izven.

29. februarja, nedelja, zvečer, Beneški
trgovec. Abon. izven.

Aprovizacija.

a »Samopomoč« v Ljubljani. Cenejša
moka na rumeno izkaznico, ki se dobi v
mestnem aprovizačnem uradu (Galletova
hiša, pritično na levo) vsak dan dopoldne,
se bo nakazovala v »Samopomoč« z a-
mudnikom še dne 27. in 28. t. m. od
8. do pol 12. ure dopoldne in od 2. do pol
5. ure popoldne. Obenem dobe zamudniki
pri tej priliki tudi usnie, ako ga še niso
prejeli.

Odgovorni urednik Jože Rutar
Izdajatelj konzorci »Večernega lista«
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.